

OBSAH

Seznam zdrojů a zkratky	11
1. Úvod	13
1.1. Vymezení pojmu <i>defixe</i>	16
1.1.2. Druhy kleteb	17
1.1.2.1. Nespecifické kletby	17
1.1.2.2. Druhy kleteb podle obsahu	19
1.1.2.2.1. <i>Defixiones iudiciariae</i>	19
1.1.2.2.2. <i>Defixiones agonisticae</i>	20
1.1.2.2.3. <i>Defixiones amatoriae</i>	20
1.2. Vymezení pojmu <i>prosha o spravedlnost</i>	22
1.2.1. Prosby o spravedlnost mimo Británii	24
1.2.2. Prosby o spravedlnost z Británie	25
1.2.3. Rozdíly mezi kletbami a prosbami o spravedlnost	26
1.3. Datace a rozšíření na území římské říše	29
1.4. Používané materiály	31
1.5. Pisatelé	32
1.6. Proklínané osoby, filiace	33
1.7. Bohové a démoni	37
1.7.1. <i>Voces magicae – nomina barbarica, signa magica</i>	38
1.7.2. Písmo ve službách magie	41
1.8. Rituální manipulace s tabulkou	42
1.8.1. Figurky, <i>materia magica</i> , gemy	42
1.8.2. Konečná úprava tabulky	47
1.8.3. Depozice tabulky – místa nálezů	48
1.9. Proklínací formule	50
1.9.1. Struktura kletby	50
1.9.2. Fakultativní doplňky kletby	53

1.9.3.	Klasifikace proklínacích formulí	57
1.10.	Cíle a přání pisatelů	62
1.10.1.	Cíle a přání pisatelů kleteb	62
1.10.2.	Cíle a přání pisatelů proseb o spravedlnost	68
1.11.	Měly tabulky očekávaný účinek?	74
2.	Východiska analýzy	77
2.1.	Zkoumané kategorie společné pro kletby i prosby o spravedlnost	77
2.1.1.	Východiska analýzy u kleteb	78
2.1.2.	Východiska analýzy u proseb o spravedlnost	78
2.2.	Cíle práce	79
2.3.	Postup práce	81
3.	Typologie proklínacích formulí	83
3.1.	Jednoduché a kombinované kletby	84
3.1.1.	Prostý seznam jmen proklínaných osob	85
3.2.	Formule přímé kletby	85
3.2.1.	Formule 1: přímá kletba s predikáty <i>proklínání</i>	85
3.2.2.	Formule 1a: přímá kletba s predikáty <i>předávání</i>	86
3.3.	Výzvové formule	88
3.3.1.	Formule 2: výzvová formule s predikáty <i>předávání, žádání, prošení</i> ..	91
3.3.2.	Formule 2a: výzvová formule s predikáty <i>předávání, žádání, prošení, proklínání</i>	93
3.3.3.	Formule 3: výzvová formule <i>rozkazovací</i> s predikátem v imperativu	94
3.3.4.	Formule 3a: rozvinutá výzvová formule <i>rozkazovací</i> s predikátem v imperativu	96
3.3.5.	Formule 4: výzvová formule <i>přací</i> s predikátem ve 3. os. sg./pl. konj. prez.	98
3.3.6.	Formule 5: analogie v rámci výzvové formule <i>přací</i> – <i>simile</i> -formule	100
4.	Výskyt, distribuce a datace proklínacích formulí v rámci jednotlivých provincií	103
4.1.	Proklínací formule u kleteb a proseb o spravedlnost	103
4.1.1.	Formule 0	103
4.1.2.	Formule 1 u kleteb	104
4.1.2.1.	Formule 1 u proseb o spravedlnost	104
4.1.3.	Formule 1a u kleteb	105
4.1.3.1.	Formule 1a u proseb o spravedlnost	106
4.1.4.	Formule 2 u kleteb	106

4.1.4.1.	Formule 2 u proseb o spravedlnost	107
4.1.5.	Formule 2a u kleteb	107
4.1.5.1.	Formule 2a u proseb o spravedlnost	108
4.1.6.	Formule 3 u kleteb	108
4.1.6.1.	Formule 3 u proseb o spravedlnost	109
4.1.7.	Formule 3a u kleteb	109
4.1.7.1.	Formule 3a u proseb o spravedlnost	110
4.1.8.	Formule 4 u kleteb	110
4.1.8.1.	Formule 4 u proseb o spravedlnost	111
4.1.9.	<i>Simile</i> -formule – formule 5 u kleteb	111
4.1.9.1.	<i>Simile</i> -formule – formule 5 u proseb o spravedlnost	112
4.2.	Závěr	112
4.3.	Další doplňkové formule	119
4.3.1.	Časové údaje u kleteb	119
4.3.1.1.	Časové údaje u proseb o spravedlnost	121
4.3.2.	Vota	124
4.3.3.	Další fakultativní doplňky	126
5.	Druhy kleteb	128
5.1.	Výskyt a distribuce jednotlivých druhů kleteb v rámci římského impéria	130
5.1.1.	Nespecifické kletby	133
5.1.2.	Soudní kletby	133
5.1.3.	Agonistické kletby	134
5.1.4.	Milostná kouzla	135
5.1.5.	Rivalita v lásce	136
6.	Cíle a přání pisatelů kleteb v souvislosti s druhem kletby	137
6.1.	Výskyt a distribuce cíle kletby v souvislosti s druhem kletby	139
6.1.1.	Restrikce	140
6.1.2.	Nemoc, nemoc/smrt, smrt	141
6.1.3.	Separace	142
6.1.4.	Láska	143
6.2.	Závěr	144
7.	Důvody k sepsání prosby o spravedlnost	146
7.1.	Ukradené věci a podvody	147
7.2.	Cíle pisatelů proseb o spravedlnost v souvislosti s utrpěnou škodou	149
7.2.1.	Cíle pisatelů proseb o spravedlnost v souvislosti s pachatelem – pomsta/restrikce	154
7.2.1.1.	Potrestání/pomsta – shody s kletbami	154

7.2.1.2.	Restrikce/potrestání – shody s milostnými kouzly	157
7.2.1.3.	Specifická přání u proseb o spravedlnost – potrestání/pomsta ...	159
7.3.	Závěr	163
8.	Itálie	165
8.1.	Nové nálezy	165
8.2.	Doklady tabulek na území staré Itálie a jejich specifika	167
8.3.	Specifika proklínacích tabulek z území staré Itálie	169
8.3.1.	Nespecifické kletby	170
8.3.1.1.	Proklínání částí těla	170
8.3.1.2.	Nomentum	173
8.3.1.3.	Minturno	175
8.3.1.4.	Řím	178
8.3.1.5.	Bologna	184
8.3.1.6.	Proklínání částí těla ve specifickém kontextu	188
8.3.2.	Další typy kleteb	189
8.4.	Tabulka z nových nálezů v prameni bohyně Anna Perenna	191
8.5.	Prosby o spravedlnost z Itálie	192
8.6.	Oslovená božstva a démoni	193
8.6.1.	<i>Voces magicae, signa magica</i> , zvláštní orientace písma	194
8.7.	Formule a proklínané osoby	195
9.	Hispanie	198
9.1.	Doklady tabulek na území Hispanie a jejich specifika	198
9.1.1.	Nespecifické kletby	199
9.1.2.	Soudní kletby	203
9.1.3.	Kletby s milostným podtextem – rivalita v lásce	204
9.2.	Prosby o spravedlnost	205
9.3.	Oslovená božstva a démoni	208
9.4.	<i>Voces magicae, signa magica</i> , zvláštní orientace písma	208
9.5.	Formule a proklínané osoby	208
10.	Galie	210
10.1.	Doklady tabulek na území Galie a jejich specifika	211
10.1.1.	Nespecifické kletby	212
10.1.2.	Soudní kletby	215
10.1.3.	Kletby s milostným podtextem – rivalita v lásce	216
10.2.	Prosby o spravedlnost	217
10.3.	Oslovená božstva a démoni	220
10.4.	<i>Voces magicae, signa magica</i> , zvláštní orientace písma	221
10.5.	Formule a proklínané osoby	221

11.	Germánie, Raetie, Noricum, Panonie	223
11.1.	Doklady tabulek na území severních provincií a jejich specifika	225
11.1.1.	Nespecifické kletby ze severních provincií	228
11.1.2.	Soudní kletby	234
11.1.3.	Kletby s milostným podtextem – rivalita v lásce	242
11.2.	Prosby o spravedlnost	244
11.2.1.	Prosby o spravedlnost v milostném kontextu	245
11.2.2.	Prosby o spravedlnost s formulí <i>aversus</i>	246
11.2.3.	Prosby o spravedlnost se zvláštními formulemi	248
11.2.4.	Prosby o spravedlnost nebo kletby?	251
11.3.	Oslovená božstva	253
11.4.	<i>Voces magicae, signa magica</i> , zvláštní orientace písma	253
11.5.	Formule a proklínané osoby	254
12.	Africké provincie	256
12.1.	Doklady kleteb na území afrických provincií a jejich specifika ...	257
12.1.1.	Nespecifické kletby	258
12.1.2.	Soudní kletby	259
12.1.3.	Agonistické kletby	262
12.1.3.1.	Kletby proti gladiátorům	263
12.1.3.2.	Kletby proti vozatajům a závodním koním	270
12.1.4.	Milostná kouzla	278
12.2.	Oslovená božstva a démoni, <i>voces magicae</i>	284
12.3.	<i>Signa magica</i> , vyobrazení démonů, zvláštní orientace a použití písma	285
12.4.	Formule a proklínané osoby	286
13.	Británie	289
13.1.	Doklady tabulek na území Británie a jejich specifika	290
13.1.1.	Nespecifické kletby	293
13.2.	Prosby o spravedlnost	296
13.2.1.	Texty usilující o navrácení ukradených věcí	297
13.2.2.	Texty usilující o navrácení ukradených věcí s pomocí restrikcí ..	298
13.2.3.	Texty usilující jen o pomstu/potrestání pachatele	303
13.3.	Oslovená božstva	310
13.4.	<i>Voces magicae, signa magica</i> , magická orientace písma	311
13.5.1.	Formule	311
13.5.2.	Proklínané osoby u kleteb	312
13.5.3.	Pisatelé proseb o spravedlnost a proklínané osoby	312
14.	Závěr	314

Příloha I: Korpus latinských kleteb	339
I.1. Itálie	339
I.2. Hispánie	352
I.3. Galie	354
I.4. Germánie	356
I.4.1. Noricum	361
I.4.2. Raetie	362
I.4.3. Panonie	363
I.5. Afrika	364
I.6. Británie	387
Příloha II: Korpus latinských proseb o spravedlnost	391
II.1. Itálie	391
II.2. Hispánie	392
II.3. Galie	394
II.4. Germánie	395
II.4.1. Raetie, Panonie, Moesie	397
II.5. Británie	398
Bibliografie	409
Resumé	419
Jmenný rejstřík	435
Rejstřík citovaných nápisů	439